

IBDIS
EVALUARE NAȚIONALĂ

We know
books

CORINT
EDUCAȚIONAL
—2021—

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

De la antrenament la performanță

Ediția a II-a revizuită și adăugită

Conform
modelelor
propușe de MEC
în data de
2.11.2020

Andreea Nistor • Ileana Popescu
Luminița Preda • Anca Șerban

CUPRINS

Cuvânt-înainte	3
--------------------------	---

ANTRENAMENT

Testul 1	5
Testul 2	11
Testul 3	16
Testul 4	21
Testul 5	27
Testul 6	33
Testul 7	39
Testul 8	45
Testul 9	51
Testul 10	56

EXERCIȚIU

Testul 11	62
Testul 12	67
Testul 13	72
Testul 14	77
Testul 15	83
Testul 16	89
Testul 17	94
Testul 18	99
Testul 19	104
Testul 20	110

PERFORMANȚĂ

Testul 21	116
Testul 22	121
Testul 23	126
Testul 24	131
Testul 25	137
Testul 26	142
Testul 27	148
Testul 28	154
Testul 29	160
Testul 30	166

Sugestii de rezolvare

Testul 1	172
Testul 2	176
Testul 3	180
Testul 5	184
Testul 9	188
Testul 12	194
Testul 14	199
Testul 22	205
Testul 25	210
Testul 28	215

Sugestii de asocieri cu texte studiate/ din lectura suplimentară pentru

Subiectul I A. 9	220
----------------------------	-----

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

Textul 1

Și în clipa aceea plină de tresăriri și surprize, cu un început firav de melodie, cu respirații nehotărâte, mirate, dar atât de adânci și plăcute, în clipa aceea de gheață și foc, în care două mâini încercau să se caute printre schiuri, exact în clipa aceea se produse catastrofa. Omul de zăpadă, gigantul cu tichie* verde se prăbuși ca un nevolnic peste bancă, izbindu-i și aproape îngropându-i pe cei doi melancolici, dar și apropiindu-i până la atingerea frunților. Când izbutiră să se ridice din movila** de zăpadă, să-și elibereze trupurile și mai ales capetele, văzură în locul omului de zăpadă un omuleț viu, un băiat speriat, năucit, cu păr blond, acoperit ici-colo de platina zăpezii, și cu un nas cârn care aducea cu al... Nu mai avură timp să-și termine gândul sau să-și înceapă amintirea, pentru că băiatul din spatele băncii se lansă într-o goană nebună pe pârția de coborâre.

— Extraordinar! se minună Atena. Tu nu crezi, ca și mine, că fugarul ăsta e... el? Fratele Mariei, Tic...

— Precise! sări Tiberiu, poate pentru a-i face plăcere fetei. Pun mâna-n foc că e Tic... Dar dacă e el aici, atunci sunt și ceilalți cireșari! Și noi care am luat totul drept o farsă!

— Ca și în seara trecută cu campionii... Își aminti Atena. Oare să fie și Victor, și Ursu, și Lucia?

— Precise! Hai după el! Fără să le spunem celorlalți! Formidabil, nu? Ne jucăm mai departe rolul de detectivi. Tu vrei?

Atena clătină veselă din cap. Amândoi se grăbeau să-și potrivească schiurile. Și parcă pentru a pecetlui secretul, își prinseră mâinile și meraseră așa până la buza văii. Mogâldeața albastră se apropia vertiginos de forfota neagră de jos.

— Nu-l mai ajungem... se sperie Tiberiu, sau poate încerca o manevră abilă.

Atena îi strânse vârfurile degetelor cu mâna caldă, apoi se lansă ca o nălucă în vale. Parcă voia să doboare toate recordurile de coborâre. Pe la jumătatea părției, Tiberiu o ajunse. Zburau umăr la umăr. Mogâldeața albastră intrase în

furnicarul de jos și poate că ar fi pierdut-o din ochi dacă nu ar fi zărit-o, vreme de o clipă, oprindu-se lângă o altă siluetă albastră care se deosebea de cele din jur prin statură. De sus, silueta lângă care se oprise fugarul părea că le domină pe toate celelalte. Mogâldeața dispăruse. Parcă o înghițise pământul. Dar uriașul rămăsese. Și pe măsură ce schiorii detectivi se apropiau, gigantul își reducea proporțiile înfiorătoare, transformându-se într-un tânăr înalt și solid, așa cum mai erau și alții în furnicar***. Și lângă el se afla o fată blondă, cu părul scurt, tuns băiețește, sprintenă și îmbujorată.

Atena și Tiberiu își găsiseră un loc de pândă la vreo zece metri depărtare de prietenii dărâmătorului de statui, între doi bolovani care-și ascundeau deschizătura după ramurile unui brad. Spațiul de pândă fiind mic, se lipiseră unul de altul și urmăreau zgribuliți mișcările vlăjganului și ale fetei cu păr de aur, care parcă gravita în jurul lui.

Tiberiu prinse cu mâna brațul Atenei:

— Ai văzut? Și-au pus amândoi ochelari de soare...

— După ce s-au uitat în toate părțile... Mi-a fost teamă că ne vor descoperi... El e Ursu și ea e Lucia, nu?

— Ești foarte perspicace... nu scăpă prilejul unei laude Tiberiu. Ei sunt! Absolut sigur! Ursu și Lucia! Dă-mi mâna și hai să jurăm: să rămână numai secretul nostru... până ce hotărâm amândoi să le spunem și celorlalți.

Și pentru că Tiberiu se grăbi să-și scoată mănua, Atena înțelese că trebuie să-l imite. Două mâini calde își schimbă fiori și tresăriri.

— Dacă se despart, spuse Atena, după ce-și recăpăta respirația cea obișnuită, eu mă duc după ea și tu după el...

— Formidabilă idee! se bucură Tiberiu și-i căută iute mâna pentru a i-o mai strânge o dată, băiețește. Eu mă iau după Ursu și tu după Lucia... și ne întâlnim... adică ne așteptăm unul pe altul la fiecare și jumătate în holișorul cu flori și draperii verzi de la etajul trei...

— Și dacă unul din noi e obligat să-și continue urmărirea, se însufleți Atena, lasă un bilețel cu amănunte... și cu ce crede el... Între foile cactusului de lângă fereastră. Chiar lângă rădăcina cactusului, între foile care ating fereastră... Sunt două foi gemene care se despart pe la mijloc, eu le cunosc foarte bine. Numai tu să le ții minte. Da?

Tiberiu nu mai avu vreme să răspundă, pentru că îl văzu pe vlăjganul cu ochelari, care nu putea fi decât Ursu, îndreptându-se cu pași grăbiți spre adăpostul mascat dintre cei doi bolovani. Amândoi șoptiră în aceeași clipă:

— Să nu ne vadă fețele...

Dar cum oare să nu li se vadă fețele, fără să trezească bănuieli? Dacă și-ar fi întors capetele, sau și le-ar fi aplecat, sau și le-ar fi acoperit cu mâinile, s-ar fi trădat imediat și ireparabil. Exista o singură atitudine firească și frumoasă.

(Constantin Chiriță, *Cireșarii*)

IBRIS | We know books

* tichie – obiect de îmbrăcăminte, de forma unei calote sferice, care acoperă numai creștetul capului.

** movilă – mică ridicătură de pământ sau de pietre.

*** furnicar – ridicătură mică de pământ care adăpostește o colonie de furnici; mușuroi.

Textul 2

Schiul alpin este un sport de iarnă care constă în coborârea unor pante pe zăpadă, prin anumite puncte de trecere obligatorii, numite „porți”, cu schiuri având legături fixate pe călcâi. Schiatul a evoluat de la schiul fond, datorită dezvoltării infrastructurii echipamentelor de transport (teleferice) în stațiunile de

munte. Prin acestea schiorii erau duși până în vârful celor mai înalte pante, astfel încât bucuria coborârii pantelor lungi care altădată erau prea greu de urcat se putea face de mai multe ori. Acest sport este popular oriunde ninge sau există zăpadă combinată cu pante ale munților și infrastructură. Astfel pârtii de schii se găsesc în Europa, America de Nord, Japonia, dar nu numai acolo.[...]

Principala preocupare tehnică a schiorilor este cum să își mențină schiurile paralele, direcția de mers și viteza. Pentru un începător să întoarcă sau să oprească schiurile se folosește procedeul numit tehnic „plugul”, dar schiorii mai avansați folosesc alte metode mai avansate, rapide și mai elegante cum ar fi „cristianele”. Pentru a face o cristiană, schiorul trebuie să își rotească genunchii, dar în același timp să își mențină corpul într-o poziție în care fața să fie înaintea către vale, astfel încât numai genunchii și picioarele să se rotească. Această metodă este mult mai rapidă și se folosește la concursurile de coborâre.

Ca schior câștigi încredere atunci când schiezi pe o pârtie mai abruptă, mai lungă și mai rapidă. În Europa, dificultatea pârtiilor este dată de culori, de la albastre, cele mai ușoare, urmate de roșii și negre, acestea din urmă fiind cele mai dificile. Totuși nu există o regulă peste tot, astfel încât fiecare stațiune poate să își determine singură modul de marcare a dificultății pârtiilor.

(adaptare după https://ro.wikipedia.org/wiki/Schi_alpin)

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textele date.

1. Notează două consecințe ale prăbușirii omului de zăpadă. **2 puncte**

2. Copiii pe care îi urmăresc Atena și Tiberiu sunt:

- a) Maria și Tic;
- b) Ursu și Lucia;
- c) Victor și Ursu;
- d) Victor și Lucia.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

3. Pentru a păstra secretul, copiii:

- a) au făcut un jurământ;
- b) au semnat un acord;
- c) s-au salutat cordial;
- d) și-au făcut cu ochiul.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

4. Atena și Tiberiu se lipesc unul de celălalt, deoarece:

- a) le este frică;
- b) le este frig;
- c) spațiul de pândă este mic;
- d) sunt prea mulți copii în ascunzătoare.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte.

6 puncte

Enunț	Corect	Inc corect
a) Băiatul din spatele băncii se lansează pe pârtie.		
b) Pe pârtia de schi, Atena și Tiberiu își asumă rolul de turiști.		
c) Mogâldeața albastră intră în furnicar.		
d) Atena și Tiberiu urmăresc zgribuliți doi copii.		
e) Principala preocupare tehnică a schiorilor începători este cum să își mărească viteza de coborâre.		
f) În Japonia nu se găsesc pârtii de schi.		

6. Menționează, în câte un enunț, tiparul textual în care se încadrează fiecare dintre fragmentele următoare:

6 puncte

a) „— Extraordinar! se minună Atena. Tu nu crezi, ca și mine, că fugarul ăsta e... el? Fratele Mariei, Tic...”

— Precis! sări Tiberiu, poate pentru a-i face plăcere fetei. Pun mâna-n foc că e Tic... Dar dacă e el aici, atunci sunt și ceilalți cireșari! Și noi care am luat totul drept o farsă!”

b) „Pentru a face o cristiană, schiorul trebuie să își rotească genunchii, dar în același timp să își mențină corpul într-o poziție în care fața să fie înaintea câtre vale, astfel încât numai genunchii și picioarele să se rotească.”

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului, între fragmentul din romanul *Cireșarii*, de Constantin Chiriță, și cel extras de pe Wikipedia.

6 puncte

8. Explică, în 50–80 de cuvinte, modul în care copiii plănuiesc să comunice, în caz că ar fi nevoiți să se despartă.

6 puncte

9. Asociază fragmentul din *Cireșarii*, de Constantin Chiriță, cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50–80 de cuvinte, o asemănare și o deosebire între ele.

6 puncte

B. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează numărul de silabe pentru fiecare dintre cuvintele „melancolici” și „poziție”.

2 puncte

2. Conțin vocale în hiat toate cuvintele din seria:

- a) misterioasă, schior, laude, două;
- b) pâtiilor, pecetlui, foile, fiori;
- c) cristiană, stațiunile, viu, reducea;
- d) schiurile, trebuie, iarnă, respirația.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

3. Notează, din secvența de mai jos, două cuvinte aparținând câmpului lexical al unui sport de iarnă:

4 puncte

„Pentru a face o cristiană, schiorul trebuie să își rotească genunchii, dar în același timp să își mențină corpul într-o poziție în care fața să fie înaintea câtre vale, astfel încât numai genunchii și picioarele să se rotească.”

4. Transcrie propoziția principală din fraza de mai jos:

6 puncte

„Și pe măsură ce schiorii detectivi se apropiau, gigantul își reducea proporțiile înfiorătoare, transformându-se într-un tânăr înalt și solid, așa cum mai erau și alții în furnicar.”

5. Transformă construcția cu pronume reflexiv din enunțul „Această metodă este mult mai rapidă și se folosește la concursurile de coborâre.” într-o construcție pasivă cu verbul „a fi”.

6 puncte

6. Formulează un enunț asertiv în care să integrezi o completivă directă.

6 puncte

7. Completează spațiile libere din textul de mai jos, reprezentând comentariul unui turist pasionat de peisajele montane, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze.

6 puncte

„Este impresionantă frumusețea acestui peisaj, care te _____ (a *cuceri*, indicativ, timp viitor) prin liniștea locurilor. Totuși, _____ (a *face*, imperativ, formă negativă) greșeala să te aventurezi singur pe pârtii abrupte!”

SUBIECTUL AL II-LEA

20 de puncte

Imaginează-ți o întâmplare petrecută într-o stațiune montană. Redactează un text narativ, de cel puțin 150 de cuvinte, care să cuprindă prezentarea unei emoții/a unui sentiment din timpul acesteia, o secvență dialogată și una descriptivă.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte;
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

Textul 1

Cât vezi cu ochiul, verde, păpurișul*
Se-ndoaie-n vântul serii, foșnitor.
Din când în când și-arată luminișul
Un ochi de apă moartă. Un cocor

Cu aripa deschisă se ridică
Din stuf, sfâșietor de trist scâncind,
Sau cai tătari, dând roată fără frică,
Sălbăticiți, nechează pe un grind**.

Amurgu-mbracă Delta toată-n aur
Cu turla unui sat lipovenesc***,
Dar umbrele ostroavelor**** de plaur*****
Albastrul cenușiu îl împânzesc.

Vaporul taie noaptea șoptitoare,
Și valul ce se-ntunecă-ntruna,
Când cele cinci coline cresc în zare,
De aur vânat cum e pruna.

(Ion Pillat, *Amurg în Deltă*)

* păpuriș – loc acoperit cu papură, desiș de papură.

** grind – mică ridicătură de teren, rezultată din depunerile unei ape curgătoare sau ale mării.

*** lipovean – persoană aparținând unei populații de origine rusă stabilită în regiunea Deltei Dunării.

**** ostrov – insulă mai mare; insulă fluvială formată în urma unui proces de acumulare.

***** plaur – formațiune vegetală acvatică în care stuful plutește la suprafața apei.

Delta se află și în prezent în curs de formare și de evoluție, având o specificitate deosebită [...]. Formarea Deltei este datorată mai multor factori:

- existența unei mari cantități de aluviuni transportate de Dunăre și depuse în interiorul Deltei sau în mare;

- lipsa mareelor (flux și reflux) care, dacă ar fi existat, ar fi creat aici un estuar;

- panta redusă a fluviului și a platformei continentale care favorizează depunerea aluviunilor;

- curenții circulari ai Mării Negre care au creat grindurile maritime și au închis laguna Razim Sinoie;

- oscilațiile nivelului Mării Negre în timpul cuaternarului, țărmul mării fiind succesiv, când spre interiorul uscatului actual, când spre largul mării.

În concluzie, Delta Dunării s-a format prin acțiunea fluviului (care a adus aluviuni) și a mării. Se presupune că brațul sudic (Sf. Gheorghe) este cel mai vechi; el se continuă printr-o vale submarină spre larg, care reprezintă vechiul curs al Dunării într-un moment în care Marea Neagră avea un nivel mai coborât și o suprafață mai restrânsă. În timpuri istorice (în ultimele 3–4 milenii) s-au format succesiv brațul Sulina și, mai recent, brațul Chilia. În prezent, Delta înaintează în dreptul brațului Chilia, unde se formează progresiv o nouă deltă (Delta secundară a Chiliei).

(Octavian Mândruț, *Geografia României. Manual pentru clasa a VIII-a*)

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textele date.

1. Notează un reper spațial și un reper temporal din poezia lui Ion Pillat.

2 puncte

2. Peisajul Deltei este surprins:

- în timpul dimineții;
- într-un amurg prelungit în noapte;
- la amiază;
- în zori.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

3. În prezent, Delta Dunării:

- a) se află în retragere;
- b) este în stagnare;
- c) se află în curs de formare și de evoluție;
- d) este înlocuită de brațul Chilia.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐.

2 puncte

4. Se presupune că brațul Sf. Gheorghe este:

- a) ultimul format;
- b) primul format;
- c) format după brațul Chilia;
- d) format după brațul Sulina.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐.

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte.

6 puncte

Enunț	Corect	Incorrect
a) Peisajul Deltei este surprins în momentul răsăritului.		
b) Tabloul naturii, preponderent static, are și o componentă dinamică.		
c) Liniștea locului este tulburată de scâncetul trist al unui cocor.		
d) Delta Dunării s-a format prin acțiunea fluviului și a mării.		
e) Curenții circulari ai Mării Negre au creat grindurile maritime.		
f) În prezent, Delta înaintază în dreptul brațului Sulina.		

6. Comentează, în 30–50 de cuvinte, o figură de stil din următoarele versuri:

6 puncte

„Amurgu-mbracă Delta toată-n aur
Cu turla unui sat lipovenesc,
Dar umbrele ostroavelor de plaur
Albastrul cenușiu îl împânzesc.”

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului, între poezia *Amurg în Deltă*, de

Ion Pillat, și fragmentul extras din *Geografia României. Manual pentru clasa a VIII-a.*

6 puncte

8. Crezi că natura, contemplată în formele ei de manifestare, poate să ofere privitorului un spectacol fascinant? Justifică-ți răspunsul, în 50–80 de cuvinte, valorificând textul liric.

6 puncte

9. Asociază poezia *Amurg în Deltă*, de Ion Pillat, cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50–80 de cuvinte, o asemănare și o deosebire între ele.

6 puncte

B. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează numărul de sunete al fiecăruia dintre cuvintele „vechiul” și „existența”.

2 puncte

2. Sunt substantive compuse toate cuvintele din seria:

- a) în curs, largul mării, Sf. Gheorghe;
- b) brațul sudic, platformă, suprafață;
- c) brațul Sulina, brațul Chilia, în concluzie;
- d) Marea Neagră, Delta Dunării, Razim Sinoie.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

3. Rescrie enunțul „oscilațiile nivelului Mării Negre în timpul cuaternarului, țărmul mării fiind succesiv, când spre interiorul uscatului actual, când spre largul mării.”, înlocuind cuvintele „interiorul” și „actual” cu câte un antonim.

4 puncte

4. Asociază cuvintelor/structurilor din prima coloană funcția sintactică din coloana a doua:

6 puncte

(mai multor) factori	predicat nominal;
o specificitate (deosebită)	predicat verbal;
este cel mai vechi	complement indirect;
s-au format	complement direct.

5. Transformă secvența următoare, înlocuind subiectul exprimat prin pronume personal cu un pronume demonstrativ: „el se continuă printr-o vale submarină spre larg”.

6 puncte

6. Formulează un enunț asertiv alcătuit dintr-o propoziție principală și două subordonate, dintre care una să fie atributivă.

6 puncte

7. În afișul de prezentare a Deltei Dunării ai identificat o serie de erori: „Este impresionant frumusețea acestui spațiu care te v-a cuceri prin ospitalitatea locuitorilor. Nu ezita-ți să vă alăturați turiștilor a

UBRIS | We know books

căruia gusturi sunt foarte variate”. Rescrie textul, corectând greșelile, indiferent de natura lor.

6 puncte

SUBIECTUL AL II-LEA

20 de puncte

Imaginează-ți că petreci vacanța de vară în Delta Dunării și ești fascinat/ă de ineditul peisajelor. Redactează un e-mail, de cel puțin 150 de cuvinte, prin care să îți convingi un prieten să ți se alăture și care să cuprindă prezentarea unei emoții/a unui sentiment, o secvență descriptivă și o secvență argumentativă. Te numești Mihai/Mihaela, iar destinatarul este Ioan/Ioana.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte;
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.